

Stockholm 2014-10-22

Begäran om granskning av regeringens anställning av statssekreterare

Regeringen har anställt Yvonne Ruwaida till statssekreterare hos klimat- och miljöminister Åsa Romson. Enligt ett pressmeddelande från Miljödepartementet den 14 oktober 2014 kommer Yvonne Ruwaida ”[i] den nya rollen [...] att arbeta som samordnande statssekreterare till Miljöpartiets båda språkrör Åsa Romson och Gustav Fridolin”.

Regeringskansliets uppbyggnad regleras av bestämmelserna i regeringsformen samt förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet. Enligt 9 § i denna förordning är statssekreterarna chefstjänstemän i departementen. Enligt 23 § i samma förordning leds arbetet inom ett departement närmast under departementschefen och övriga statsråd i departementet av statssekreteraren. Statssekreteraren ska främst svara för planering och samordning i departementet och i förhållande till andra samhällsorgan samt vaka över att arbetet bedrivs i överensstämmelse med planeringen.

Statsminister Stefan Löfven har enligt 7 kap. 5 § regeringsformen förordnat Åsa Romson till statsråd i Miljödepartementet och Gustav Fridolin till statsråd i Utbildningsdepartementet. Av pressmeddelandet från Miljödepartementet framgår att det i statssekreterare Yvonne Ruwaidas roll ingår att arbeta som samordnande statssekreterare till både Romson och Fridolin. Av instruktionen för regeringskansliet framgår dock att en och samma post som statssekreterare inte kan vara knuten till två departement, utan statssekreterarrollen är en chefstjänstemannaposition inom ett visst departement.

Beredningen av regeringsärenden regleras i 14–15 § i instruktionen för regeringskansliet. Därav framgår att det är departementschefen, alternativt det föredragande statsrådet om denne eller denna fått förordnande att föredra ett visst regeringsärende, som ansvarar för beredningen. Instruktionen för regeringskansliet klargör vidare att statssekreterarens uppdrag är att närmast under statsrådet svara för ledningen av departementet.

Statssekreterare Yvonne Ruwaidas uppdrag anges av Miljödepartementet till att vara samordnande statssekreterare till Miljöpartiets två språkrör Åsa Romson och Gustav Fridolin. En statssekreterares uppdrag kan dock inte vara att stödja en person i hans eller hennes partipolitiska funktion. En sådan utformning av Ruwaidas uppdrag skulle uppenbart strida mot vad som i förordning stadgas om statssekreterarens roll.

Mathias Sundin

Riksdagsledamot • Sveriges riksdag
Mobil: 0730-201150 • E-post: mathias.sundin@riksdagen.se

Om å andra sidan den samordnande funktionen syftar på Romsons och Fridolins uppdrag som statsråd uppstår andra oklarheter. Eftersom en statssekreterare bara kan handlägga regeringsärenden inom sitt eget departement blir Ruwaidas ansvarsområde avgränsat till Miljödepartementet. Beskrivningen i pressmeddelandet ger dock vid handen att hon även skulle arbeta som samordnande statssekreterare till Gustav Fridolin. Gustav Fridolin är emellertid inte statsråd i Miljödepartementet, varför Ruwaida inte får delta i handläggningen av regeringsärenden som Fridolin ansvarar för.

Om ett ärende faller inom flera departements verksamhetsområden ska det enligt 15 § i instruktionen beredas i samråd med övriga berörda statsråd (s.k. gemensam beredning). En tredje möjlighet är således att Ruwaidas uppdrag är att samordna den gemensamma beredningen av de regeringsärenden inom Åsa Romsons ansvarsområde i Miljödepartementet som även faller inom Gustav Fridolins ansvarsområde i Utbildningsdepartementet. Av informationen framgår dock inte huruvida mängden regeringsärenden som måste gemensamberedas mellan Miljödepartementet och Utbildningsdepartementet är av en sådan omfattning att det krävs en särskild statssekreterarfunktion för att hantera dem.

För ledningen av regeringens arbete ansvarar statsministern, som även är chef för Statsrådsberedningen. Om Yvonne Ruwaidas roll som samordnande statssekreterare ska avse övergripande politiska frågor hade hon behövt vara statssekreterare i Statsrådsberedningen. Så är dock inte fallet.

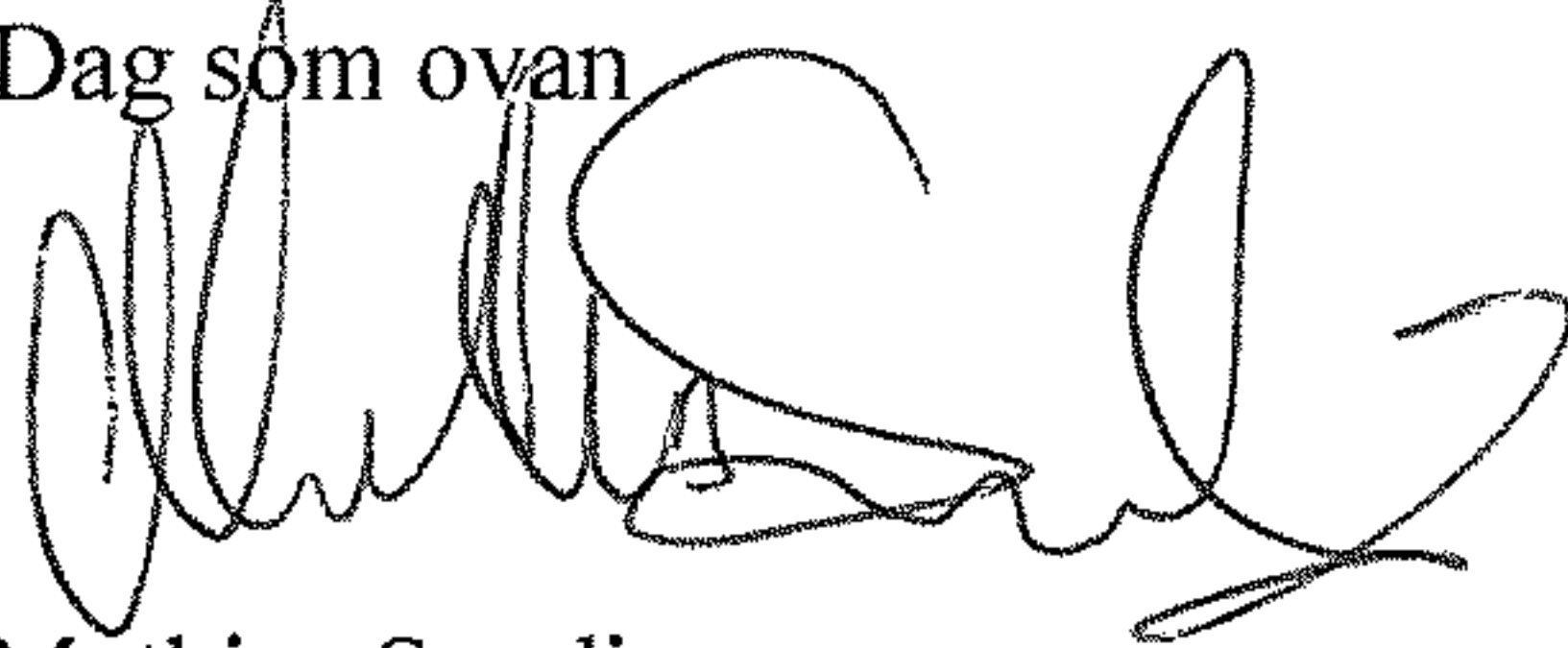
Det är alltså mycket oklart på vilket sätt Yvonne Ruwaidas funktion som samordnande statssekreterare är knuten till regeringens arbete. En samordnande statssekreterare i ett fackdepartement har endast möjlighet att medverka i handläggningen av departementets egna ärenden eller ärenden som ska handläggas i gemensam beredning med departementet i fråga.

Regeringskansliets pressmeddelande beskriver Ruwaidas uppdrag som att vara samordnande statssekreterare åt Miljöpartiets två språkrör, av vilka det ena inte ens sitter på samma departement. Att avdela en statssekreterare åt rent partipolitiska funktioner är dock i uppenbar strid med bestämmelserna i instruktionen för regeringskansliet.

Jag begär därför att konstitutionsutskottet granskar huruvida regeringens anställning av Yvonne Ruwaida som samordnande statssekreterare till Åsa Romson och Gustav Fridolin är förenlig med vad som i instruktionen för regeringskansliet föreskrivs om statssekreterarens roll och regeringsärendenas handläggning.

Föredragande statsråd är miljöminister Åsa Romson och ytterst ansvarig för beslut om tillsättning av statssekreterare är hela regeringen och därmed statsminister Stefan Löfven. Konstitutionsutskottet bör därför granska såväl miljöministerns som statsministerns handläggning av detta ärende.

Dag som ovan

Mathias Sundin

